

Undervisningsministeriet
Att. Hanne Riddersborg
Uddannelsesstyrelsen
Den Internationale enhed
Vester Voldgade 123
1552 København V

Boulevard du Roi Albert II,
5, 9ème étage
B-1210 Bruxelles

Tél +32 2 224 06 70
Fax +32 2 224 06 71

Bruxelles, den 10. oktober 2006

dli@dlint.org
www.dlint.org

Høringssvar vedrørende Meddelelse fra Kommissionen til Rådet og Europa-Parlamentet: Effektivitet og lige muligheder for alle i de europæiske uddannelsessystemer

En række af DLI's medlemsorganisationer har modtaget Undervisningsministeriets høring om Europa-Kommissionens meddelelse om effektivitet og lige muligheder for alle (KOM (2006) 481 final). DLI har drøftet meddelelsen på sit møde den 22. september og har følgende bemærkninger:

Til indledning kan DLI naturligvis tilslutte sig inddragelsen af et lighedsperspektiv i den europæiske uddannelsespolitiske dagsorden. Lige adgang til uddannelse for alle er en af forudsætningerne for et velfungerende, moderne velfærdssamfund. En diskussion om, hvordan uddannelsessystemerne i Europa kan medvirke til effektivt at bekæmpe ulighed, er derfor et velkomment bidrag til debatten. Imidlertid må DLI tage skarp afstand fra Kommissionens overordnede synsvinkel på lighedsproblematikken, som tilsyneladende næsten udelukkende bygger på en "human capital" tilgang. Denne tilgang er især meget synlig i det medfølgende arbejdsdokument fra Kommissionen (SEC(2006) 1096). Argumentationen for investering i fx tidlig indsats bygger udelukkende på "det største økonomiske afkast", hvorimod politiske eller sociale argumenter om at forebygge udstødelse og dårlige livsvilkår er forbløffende fraværende.

DLI vil derfor understrege, at det er vigtigt i en diskussion om effektivitet i uddannelsessystemerne at fastholde Lissabonstrategiens oprindelige overordnede mål om nødvendigheden af øgede investeringer på uddannelsesområdet for at sikre konkurrenceevne og økonomisk fremgang og social sammenhængskraft.

DLI har følgende kommentarer til de enkelte punkter i meddelelsen:

DLI hilser et øget fokus på tidlig indsats særdeles velkomment. Kommissionens anbefalinger har hidtil ikke omfattet førskolealderen. Derfor er

DLI repræsenterer:

- BUPL
- Danmarks Lærerforening
- Dansk Magisterforening
- Dansk Teknisk Lærerforbund
- Danske Produktionshøjskolars Lærerforening
- Formidlerne
- Frie Skolars Lærerforening
- Gymnasieskolernes Lærerforening
- Handelsskolernes Lærerforening
- Københavns Lærerforening
- Landsforbundet af Voksen og Ungdomsundervisere
- Socialpædagogernes Landsforbund
- Speciallærerforeningen af 1981

Kommissionens meddelelse sammen med OECD's rapporter om førskoleområdet et vigtigt bidrag til en erkendelse af nødvendigheden af et offentligt tilbud af høj kvalitet til de yngste børn. Bekæmpelse af ulighed begynder i førskolealderen. DLI er også enig i, at forudsætningen for en vellykket indsats er veluddannede lærere, som har uddannet sig specielt til den yngste aldersgruppe. Det skal dog understreges, at et fokus på tidlig indsats ikke må blive en undskyldning for nedprioritering af andre uddannelsespolitiske områder. Investering i førskoleområdet skal – som også anført af Kommissionen – ses i et meget langsigtet perspektiv. Det er derfor meningsløst at argumentere for at hente finansieringen via nedskæringer i den anden ende af uddannelsessystemet, som skal forsyne arbejdsmarkedet med veluddannet arbejdskraft de nærmeste årtier.

DLI kan naturligvis også tilslutte sig, at det væsentligste punkt i bestræbelserne på at fremme effektivitet og lige muligheder er undervisernes ”*kvalitet, erfaring og motivation samt den pædagogik, de anvender*”¹, men understreger, at dette er et faktum, som ikke *alene* gør sig gældende for skoler i de dårligst stillede områder, men tværtimod er grundstammen i hele uddannelsessektoren. Dygtige og motiverede lærere er en forudsætning for kvalificeret undervisning på alle områder og niveauer.

I denne forbindelse noterer DLI sig, at det af det medfølgende arbejdsdokument fra Kommissionen fremgår, at resultatløn ikke er den bedste fremgangsmåde at øge læreres motivation på, men at 1) Klar besked om at læreren er værdsat 2) Mindre klasser 3) Mulighed for videreuddannelse samt 4) Øget kontakt-tid med elever i langt højere grad er redskaber, som kan medvirke til at øge læreres motivation.²

Med hensyn til Kommissionens opfordring til medlemslandene om at udvikle en evalueringskultur pointerer DLI, at formålet med en sådan evalueringskultur må være at skabe grundlag for udvikling og forbedring af undervisningen – ikke indførelsen af et redskab til sanktioner. I det europæiske samarbejde kan en evalueringskultur skabe gode rammer for udvikling af undervisningen fx gennem peer-learning-aktiviteter på alle niveauer.

DLI konstaterer med tilfredshed, at Kommissionen fastslår, at tidlig niveaudeling i skolen bidrager til at skabe ulighed i uddannelsessystemet. Set i dette lys, må den danske tradition i denne henseende anses for effektiv.

Meddelelsens opfordring til at fjerne blindgyder mellem erhvervsuddannelserne og det øvrige uddannelsessystem kan DLI tilslutte sig. Forudsætningen for at sikre tilgang til erhvervsuddannelserne er, at kompetencer erhvervet gennem disse uddannelser også åbner veje videre i uddannelsessystemerne. DLI stiller sig til gengæld meget kritisk over for anbefalingen om, at erhvervsuddannelserne *alene* skal tilpasses arbejdsmarkedets umid-

¹ KOM (2006) 481 final p. 7

² SEC (2006) 1096 p. 23 (oversat af DLI)

delbare behov. Samarbejde med erhvervslivet kan være med til at sikre, at erhvervsuddannelserne er attraktive. Men snævert fokus udelukkende på specialiseret viden medfører risiko for hurtig forældelse.

Kommissionen konstaterer i sin meddelelse, at der stadig er skæv tilgang til de videregående uddannelser, således at der er en overvægt af studerende med "middelklassebaggrund" på universiteterne. På denne baggrund argumenterer Kommissionen for indførelse af brugerbetaling på videregående uddannelser, som et middel til at skabe større lighed! DLI finder argumentationen ejendommelig og udbeder sig dokumentation for, at brugerbetaling skulle tiltrække flere unge med "under middelklassebaggrund" til de videregående uddannelser. De hidtidige erfaringer fra fx UK tyder på, at brugerbetaling øger frafaldet blandt de svageste unge. Påstanden om, at brugerbetaling vil øge kvaliteten af undervisningen, savner dokumentation. DLI er naturligvis enig i, at øget tilgang til videregående uddannelser fra alle samfundsgrupper skal være et højt prioriteret mål. Til yderligere belysning af DLI's synspunkter henvises til høringssvar indsendt af Dansk Magisterforening.

Et gentaget højt prioriteret område i Lissabonstrategien er Livslang Læring for alle. Kommissionen gentager dette mål i sin meddelelse. DLI er enig i, at LLL naturligt indgår i en samlet strategi for effektivitet og lige muligheder for alle.

Med venlig hilsen

Birgitte Birkvad
DLI – Bruxelles